

Bohoslužba 13. 8. 2023

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Introit: Volám k Bohu, Hospodin mě spasí. Večer, zrána, za poledne lkám a sténám. – Vyslyšel můj hlas! On vykoupí mě z války, daruje mi pokoj, ač jich proti mně je tolik. (Žalm 55,17–19)

Pozdrav:

Píseň: 625

Modlitba: Milosrdný Bože, Tvoje láska je větší než naše srdce i než naše obavy a temnoty. Přijímáš nás. Proto nás osvobod', abychom i my sami sebe přijímali a mohli se obracet k druhým lidem. Ty nás znáš. Proto pomoz, abychom rozuměli sami sobě a mohli se otevírat druhým. Ty nás miluješ. Proto nás nauč vnímat své temné stránky, aniž bychom propadali strachu. Odpuť, co nás od tebe a od druhých dělí. Daruj nám nové společenství s tebou i s lidmi kolem nás. O to tě prosíme pro našeho Pána a bratra Ježíše Krista, tvého Syna, který s tebou a s Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

1. čtení: Matouš 14,22–33

Píseň: 130,1–6

2. čtení: Genesis 37,1–4.12–28

Kázání

V příběhu Jákoba a jeho rodiny, jakési základní stavební buňky pozdějšího Izraele, se opakovaně setkáváme s problematikou prvorozenství – převráceného prvorozenství. A z toho vyplývající potíží. Jákob sebral prvorozenství bratrovi a dostal za ženu nejprve prvorozenou dceru, ačkoli měl zásluku na tu později narozenou. A nyní se řád prvorozenství zase převrací v případě Josefa a jeho bratrů.

Ačkoli byl Jákobovým nejstarším synem Rúben, zdá se, že hlavní roli mezi bratry hraje Josef, prvorozený syn Jákobovy oblíbenkyně Ráchel. Toho má otec ve zvláštní oblibě a svoji náklonnost dává nepokrytě najevo. Daruje mu drahocenný šat, který zdůrazňuje Josefovo postavení. Je patrně jakýmsi pastýřem pastýřů. Má dohlížet na pastýře, své sourozence. Když k tomu připočteme Josefovy sny, které mu přisuzovaly nadřazenost nad jeho rodinou a nepěkné zprávy o bratrech, které přinášel domů, není příliš divu, že bratři měli na Josefa spadeno. Otcovská láska zde vede k nenávisti. Josef se ocitá mimo společenství ostatních bratrů.

Jejich nenávist dojde tak daleko, že jsou ochotni Josefa připravit o život. Když jej uvidí u Dótanu, větrí příležitost k trvalému vyřešení problému. Vždyť k nim přichází ten, kdo se nad ně povyšuje, tatínkův mazánek, který neumí nic jiného, než donášet a žalovat. Pryč s ním!

Tady už nejde jenom o sourozeneckou nevraživost. Synové neberou ohled ani na svého otce, kterého chtějí oklamat a namluvit mu, že jeho oblíbenec zemřel nešťastnou náhodou. Nemají – většina z nich nemá – soucit s bratrem, ani s otcem, kterého taková zpráva může zdtit. Neviděl Jákob revnivost mezi svými syny, byl zaslepený? Zrovna on by mohl vědět, že vztahy v rodině nebývají vždycky idylické... Naštěstí neměli všichni bratři tak horké hlavy. Prvorozený Rúben se zachová do jisté míry jako ten nejzodpovědnější, ačkoli nemá sílu postavit se sourozencům otevřeně. A pak i Juda. Dokázali se aspoň

trochu vzepřít většině osnující zlo. A tak Josef neskončí jako rozkládající se mrtvola na dně nádrže na vodu. Ale i když je z cisterny vytažen, nemá v očích svých bratrů k nebožtíkovi zase tak daleko. Prodají ho jako nepotřebné zboží, navíc obchodníkům, kteří vezou používané k balzamování mrtvol. Josef je pro ně mrtvý. Pohřben zaživa. Jeho situace – společenský i lidský pád – je zvýrazněna tím, že se dostane *dolů* do Egypta – do země, do níž se ze Země zaslíbené sestupuje. Do země, která nemá v Bibli úplně nejlepší zvuk a je ztělesněním útisku.

Copak si o svých předcích asi tak mysleli či myslí Židé, když čtou takové příběhy...? A že ti, kteří chodí pravidelně do synagogy, je slyší opakovaně... Jejich praotcové nebyli žádnými neposkvřenými hrdiny, dopouštěli se všelijakých nepravostí. A může nás překvapit, že Bible takové příběhy zachovala. Možná se tím mělo říci: podívejte se, z jakých poměrů pocházíte a tak si o sobě nemyslete příliš. Ale ukazuje se také, že ani na takových lidech se Boží příběh s člověkem nezaseknul. Pokračuje dál. Jak vidno, nikoli lidskou zásluhou.

Jenže v takových situacích jako byl Josef se Boží působení hledá docela složitě. Je třeba počítat s Boží skrytostí, s jeho působením za kulisami. Ale to se dobře říká, když máme od takových událostí odstup a víme, jak všechno dopadlo. Někdo se může utěšovat tím, že všechno – i takové situace – naplňují Boží vůli. Musí to tak být. Jenže pak vyvstává otázka, zda je opravdu lidské neštěstí Boží vůlí. Skutečně je Hospodinovým záměrem, aby se lidé navzájem nenáviděli a působili si vzájemně utrpení, dokonce v rámci jedné rodiny? Není tomu spíše tak, že Bůh dokáže i všechny tragédie a bolesti, které si působíme zahrnout do plánu, který má se světem a s lidmi? Že s nimi dokáže pracovat? Navzdory všemu zlu si prosadí svou. Ale to samozřejmě neznamená, že bychom měli s klidným svědomím hřešit a dělat, co se nám zlíbí, když všechno dospěje nakonec k dobrému.

Jakobova rodina byla tedy hodně problematická... Úkol nejen její hlavy, ale i ostatních členů tak mohl spočívat v osobní proměně, ve zrání osobnosti. Aby se posunuli od sobeckého soustředění na sebe k postoji, který dokáže přiznat důležitost také jiným a něco pro ně udělat, obětovat. Ale to je také náš celoživotní úkol.

Což je vlastně celkem dobrá zpráva. Díky Bohu se můžeme stávat lepšími lidmi, nezůstávat takovými, jakými jsme, máme naději na posun kupředu. A vše, co jsme pokazili, naše hříchy a selhání se mohou stát součástí něčeho smysluplného, Bohem přijatého. Provinění neznamená konec všeho. Možnost odpuštění – Božího i lidského – je také znamením naděje, otevřeného výhledu do budoucnosti.

Jedním z projevů zralosti je právě schopnost přijímat sebe samé se vším, co k nám patří. Je tak na místě umět přijmout svůj život, svoji minulost s tím dobrým i špatným. Neretušovat, nezapírat ani chvíle, za něž je na místě se stydět. I ony jsou součástí našeho života a co se stalo, stalo se. Je to jednou daná součást našich osobních dějin. A dějiny jsou k tomu, abychom v nich nacházeli poučení pro budoucnost. Toto konstatování však nemusíme vztahovat jen na jednotlivce, ale také na lidská společenství – rodiny, církve, národy. Ne všichni se s vlastní minulostí umějí a chtějí vypořádat ozdravným způsobem. Jsou národy, které nedokáží uznat vlastní přešlapy a zločiny a zkreslují historii. Kam s takovou asi dojdou? Biblická metoda, pocházející z příběhu starověkého Izraele, který dokázal svoje dějiny kriticky hodnotit, ukazuje cestu vpřed.

Píseň: 130,7–10

Přímluvy

Přímlouváme se za oběti moderního otroctví: za lidi zbavené práv a důstojnosti a nucené sloužit druhým jako Josef, i za všechny, kteří slouží našemu blahobytu a přitom pracují v otřesných podmínkách a dostávají směšnou mzdu. Pane, smiluj se.

Přímlouváme se za rozvrácené rodiny, za napjaté vztahy mezi lidmi a národy, aby se to, co je zamrzlé, mohlo posunout kupředu. Pane, smiluj se.

Přímlouváme se, aby národy i církve nacházely odvahu přiznat vlastní selhání, to, co bylo v jejich minulosti zlé, poučit se z toho a nehledat viníky jen na druhé straně. Pane, smiluj se.

Přimlouváme se za země a lidi zápasící s nepříznivým počasím, beznadějí, chudobou či násilím. Pane, smiluj se.

Přimlouváme se za lidi pronásledované kvůli náboženskému přesvědčení, etnickému původu či z politických důvodů. Pane, smiluj se.

Přimlouváme se za židovský národ, který je naším starším bratrem ve víře v jediného Boha. Ať jej Bůh chrání a ať jsou vztahy mezi křesťany a židy přátelské i tam, kde nyní nejsou. Pane, smiluj se.

Přimlouváme se i za naše blízké a členy sboru, kteří tady jsou, i za ty, kteří tady nemohou být, které trápí zdravotní potíže. A všem nám daruj naději do budoucnosti, kterou pro nás i pro celý svět otevíráš. Pane, smiluj se.

Tichá modlitba

Modlitba Páně

Píseň: 679

Ohlášky

- V sobotu 19. 8. se od 15 hod. na sborové zahradě uskuteční Den ukrajinské kultury a tradice, který pořádá Ukrajinské komunitní centrum.
- Pokud má někdo zájem o účast na případných sborových cyklovýletech, necht' se spojí s Alenou Mosteckou nebo s Pojezdnými.
- Narozeniny slaví br. Zavoral. Přejeme mu vše dobré a Boží požehnání.

Poslání: Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. Srdcem věříme k spravedlnosti a ústy vyznáváme k spasení, neboť Písmo praví: ‚Kdo v něho věří, nebude zahanben.‘ (Římanům 10,9–11)

Požehnání: Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi.

Píseň: 63